

Współpraca
międzyregionalna w praktyce
- projekty REBUS
i TOGETHER dot. poprawy
efektywności energetycznej
budynków

Patrycja Płonka
Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć
„Energie Cités”

patrycja.plonka@pnec.org.pl

Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités”

- organizacja pozarządowa typu non-profit, która od 1994 aktywnie promuje i wspiera zrównoważony rozwój energetyczny na poziomie lokalnym, w tym pomaga polskim samorządom w opracowaniu i wdrażaniu lokalnych strategii energetycznych i ochrony klimatu;
- działania Stowarzyszenia obejmują:
 - ✓ promocję efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
 - ✓ realizację projektów ukierunkowanych na zrównoważony rozwój energetycznych miast i gmin;
 - ✓ organizację tematycznych konferencji, seminariów, warsztatów, wizytstudyjnych itd.;
 - ✓ wspieranie wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy gminami członkowskimi;
 - ✓ pomoc w znajdowaniu źródeł finansowania projektów proenergetycznych.
- członkami Stowarzyszenia są miasta i gminy z całej Polski;
- od kwietnia 2009 r. Stowarzyszenie pełni funkcję oficjalnej Struktury Wspierającej Porozumienie Burmistrzów, pomagając polskim sygnatariuszom w opracowaniu i wdrażaniu planów SEAP.

Efektywność energetyczna w budynkach

- Według Komisji Europejskiej sektor budynków odpowiada za ok. 40% całkowitego zużycia energii na obszarze Unii. Z drugiej strony budynki, w tym budynki użyteczności publicznej, charakteryzują się dużym potencjałem oszczędności energii, który można wykorzystać realizując odpowiednie działania inwestycyjne (30-50% oszczędności), wprowadzając zmiany organizacyjne (10% oszczędności) oraz edukując i zachęcając do zmiany nawyków użytkowników budynków (5% oszczędności).
- Kluczową rolę w poprawie efektywności energetycznej budynków mają do odegrania sektor publiczny (→ **wyznaczanie standardów i dawanie dobrego przykładu, opracowanie długoterminowych strategii**)
- WYZWANIE: Wiele projektów termomodernizacyjnych nie jest realizowanych w efektywny sposób, a ich rzeczywiste rezultaty (ekologiczne, ekonomiczne i społeczne) odbiegają od założonych. Istnieje potrzeba poprawy tej sytuacji, w tym **PODNO SZENIA KOMPETENCJI** pracowników lokalnej administracji zaangażowanych w ww. projekty, **WYMIANY DOŚWIADCZEŃ** i dobrych praktyk, nawiązania **DIALOGU** pomiędzy samorządami lokalnymi a podmiotami, których wiedza i doświadczenie może pomóc w poprawie efektywności energetycznej budynków, a także **EDUKACJI I AKTYWIZACJI** użytkowników budynków.

Projekt REBUS

Podniesienie efektywności energetycznej budynków na drodze renowacji

kwiecień 2016 – marzec 2021

Koordynator: Florencka Agencja Energetyczna (IT)

Dofinansowanie: INTERREG EUROPE

Partnerzy: 8 partnerów z 8 krajów Europy, w tym nasze Stowarzyszenie z Polski

- Cel:**
- pomoc samorządom lokalnym w **poprawie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej** poprzez zaprojektowanie tzw. **"ścieżki renowacji energetycznej budynków" (ŚREB)**, obejmującej zaplanowanie, wykonanie oraz monitoring odpowiednich prac renowacyjnych w budynkach należących do miasta/gminy.
 - **usprawnienie wybranych instrumentów wsparcia** przeznaczonych dla samorządów lokalnych podejmujących działania w ww. zakresie

Regionalna i międzyregionalna wymiana doświadczeń

Wymiana regionalna: grupa ekspercka

Do udziału w pracach i spotkaniach grupy eksperckiej zaproszeni zostali przedstawiciele podmiotów i instytucji działających w obszarze efektywności energetycznej, w tym zajmujących się tematem renowacji energetycznej budynków. Pomogli oni w **analizie** dotychczasowych doświadczeń w obszarze realizacji przedsięwzięć z zakresie renowacji energetycznej budynków użyteczności publicznej, **identyfikacji** potrzeb i dobrych praktyk oraz **opracowaniu** modelowej „Ścieżki renowacji energetycznej budynków użyteczności publicznej”, i planu działań na rzecz usprawnienia wdrażania RPO WM.

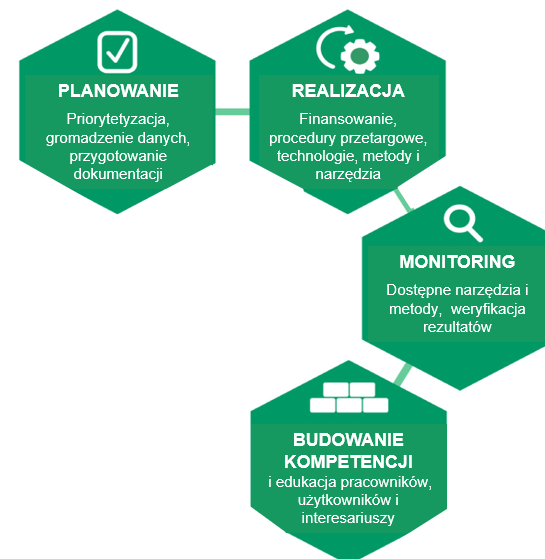
Wymiana międzyregionalna:

Regularne spotkania i wizyty studyjne, spotkania bilateralne, wymiany pracowników

REZULTAT 1: Ścieżka renowacji energetycznej budynków

- ŚREB stanowi zbiór wytycznych, bazujących na dobrych praktykach zidentyfikowanych w ramach projektu REBUS, mających pomóc samorządom lokalnym w skutecznym planowaniu, realizacji i monitorowaniu przedsięwzięć renowacyjnych oraz podnoszeniu kompetencji zaangażowanych w nie osób.
- Oprócz wytycznych ŚREB obejmuje również studia przypadku i linki do stron, na których można znaleźć więcej informacji nt. omawianych zagadnień lub studiów przypadku
- Zawarte tu wskazówki i porady można zastosować do wszystkich projektów z zakresu renowacji energetycznej budynków. Mają one pomóc w pokonaniu najbardziej typowych barier napotykanym na poszczególnych etapach ich przygotowania i realizacji (→ **analiza kontekstowa**)
- ŚREB bazuje na efektach regionalnej i międzyregionalnej (międzynarodowej) wymiany doświadczeń i dobrych praktyk (→ **regularne spotkania**)

Bardziej efektywne wykorzystanie energii i pieniędzy = więcej środków na zapewnienie wysokiej jakości usług mieszkańcom

REZULTAT 2: Poprawa instrumentu polityki

Instrument polityki: Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020

Plan działań na rzecz usprawnienia instrumentu polityki:

- Usprawnienie monitoringu i ewaluacji projektów z zakresu renowacji energetycznej budynków dofinansowanych z RPO WM
- Usprawnienie monitoringu i ewaluacji RPO WM
- Zwiększenie rezultatów projektów z zakresu renowacji energetycznej budynków dofinansowanych z RPO WM poprzez połączenie interwencji technicznej z działaniami miękkimi zainspirowanymi dobrymi praktykami projektu REBUS

REBUS II – kontynuacja projektu

Kontynuacja projektu

Nowe wyzwania:

- Wpływ pandemii COVID-19 na sytuację energetyczną budynków użyteczności publicznej
- Rosnące koszty energii i prac modernizacyjnych
- Przejście od budynków efektywnych energetycznie do budynków zrównoważonych (efektywność energetyczna a gospodarka o obiegu zamkniętym)

Wymiana dobrych praktyk i doświadczeń:

- Międzyregionalne i regionalne spotkania interesariuszy (fizyczne i on-line)
- Wymiany bilateralne (fizyczne i on-line)

Poprawa instrumentu politycznego:

- Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027

Projekt TOGETHER

Cel: promocja koncepcji **zintegrowanego zarządzania energią** w budynkach użyteczności publicznej poprzez zaproponowanie i przetestowanie wybranych rozwiązań organizacyjnych, technicznych i finansowych prowadzących do ograniczenia zużycia energii, połączonych ze zmianą zachowań użytkowników.

Koordynator: Prowincja Treviso (IT)

Dofinansowanie: INTERREG CENTRAL EUROPE

Partnerzy: 8 partnerów z 7 krajów Europy Środkowej, w tym nasze Stowarzyszenie z Polski

Okres realizacji: czerwiec 2016 – maj 2019

integracja rozwiązań

**integracja ludzi
(użytkowników budynków)**

HOLISTYCZNA WIZJA BUDYNKU

Projekt TOGETHER dąży do zmiany istniejącej, „atomistycznej“ wizji budynku (rozpatrującej z osobna różne aspekty związane z jego budową i użytkowaniem) na podejście bardziej „holistyczne“, tj. patrzące na budynek jako całość stanowiącą wypadkową jego:

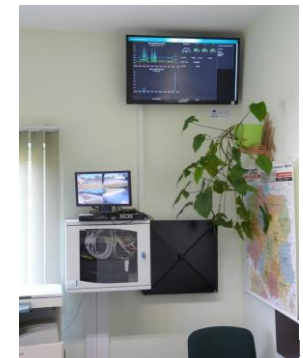
- ❖ struktury
- ❖ funkcji
- ❖ rozkładu i zagospodarowania pomieszczeń
- ❖ wyposażenia
- ❖ zastosowanych technologii
- ❖ potrzeb użytkowników

Codzienne funkcjonowanie budynku wiąże się ze zużyciem energii, które zależy nie tylko od jego charakterystyki technicznej, ale i sposobów użytkowania i zachowań korzystających z niego ludzi.

Rezultaty projektu

- ❖ podniesienie kompetencji przedstawicieli lokalnej administracji w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej z wykorzystaniem aktywnego zarządzania popytem na energię (wykorzystanie technologii ICT i zmiana zachowań użytkowników)
- ❖ Podniesienie kompetencji zarządców budynków użyteczności publicznej w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków z wykorzystaniem aktywnego zarządzania popytem na energię (wykorzystanie technologii ICT i zmiana zachowań użytkowników)
- ❖ Wypracowanie i przetestowanie narzędzi wspierających oszczędzanie energii w budynkach
- ❖ Działania pilotażowe: montaż systemów monitorowania zużycia energii w czasie rzeczywistym;
- ❖ Edukacja energetyczna użytkowników budynków i włączenie ich w wypracowanie proenergetycznych rozwiązań.

Interreg EUROPE i CENTRAL EUROPI

kluczowe aspekty

Wypracowanie wspólnych rozwiązań dla wspólnych wyzwań

Nowe wspólne projekty i inicjatywy

Spojrzenie na problemy z innej perspektywy

Różne doświadczenia

Dobre praktyki i studia przypadku

Unikanie cudzych błędów

Testowanie rozwiązań w różnych warunkach

Pomoc w rozwiązaniu konkretnych problemów

Inspiracja do działania

Pilotaż
Efekt synergii